

MESLEK SEÇİMİNİN ÖNEMİ

Meslek, bir kimsenin geçimini sağlamak için yaptığı sürekli iş olarak tanımlanır.

Herkesin geçimini sağlayabilmek için yapacağı düzenli ve sürekli bir işinin olması zorunlu bir gelişim görevidir. Meslek seçimi ise insanın yaşamında verebileceği en önemli temel kararlardan biridir. Çünkü "ben şu mesleği seçiyorum derken, ya da hayır ben bu mesleği değil, şu mesleği istiyorum derken aslında mesleği seçmekle birlikte o mesleğin getirdiği yaşam tarzı da seçilmiş olmaktadır.

Bir mesleği seçmekle, hayat çizgisinde pek çok konu da bu seçime bağlı olarak etkilenmektedir. Örneğin gelir düzeyi, yaşanılacak olan çevre, toplumsal ilişkiler, eş seçimi, çalışma koşulları, prestij , statü vb. Öyleyse meslek seçimi iyi iyi düşünülüp, gerekli analizler yapıldıktan sonra alınması gereken önemli bir karardır. Bu karardan geri dönmek bazen çok yorucu ve zaman alıcı bazen de imkânsızdır. Böyle bir duruma düşmemek için meslek seçiminin öncesinde önce kişinin kendini tanıması ve şu sorulara doğru cevaplar verebilmesi gerekmektedir:

- Benim seçtiğim bu mesleğe karşı yeteneklerim uygun mu?
- Yeteneklerim bu mesleğin gerektirdiği yeteneklerle benzerlik gösteriyor mu?
- İlgi alanlarım bu mesleğin gerektirdiği ilgi alanlarıyla çakışıyor mu?
- Seçtiğim mesleğin çalışma koşulları nasıl/nelerdir?
- Seçmeyi düşündüğünüz mesleğin iş bulma olanakları nerelerde (bölge, şehir, ülke) var?
- Kapalı bir mekânda mı yoksa açık havada mı çalışma gerekiyor?
- Büyük bir şehirde mi, küçük bir şehirde mi yaşamak istiyorum?
- Sabit geliri olan ve iş bulma sorunu olmayan bir iş mi istiyorum, yoksa ekonomik gelir ihtimali yüksek, ancak iş bulma riski olan bir meslek mi istiyorum?
- Ücret durumu nasıl? Kariyer geliştirme olanakları mevcut mu?
- Seçim yapılmış olan meslekte yetişmiş elemana olan ihtiyaç ne kadar?
- Mesleğin gerektirdiği eğitimi aldıktan sonra iş bulmak kolay mı?

Meslek Seçiminde İlgi Ve Yeteneğin Önemi?

Bir meslekte mutlu olabilmenin en önemli faktörü, ilgi ve yeteneklerin, mesleğin gerektirdiği ilgi ve yeteneklerle çakışıyor olmasıdır. Bu yüzden seçilecek olan mesleğin gerektirdiği ilgi ve yeteneklerin neler olduğu araştırılmalı, kişinin söz konusu yeteneklerin ve ilgilerin ne kadarına sahip olduğu göz önünde bulundurulmalıdır. Konuyu bir örnekle açıklayalım: Doktor olabilmek için akademik yeteneğe (sözel, sayısal, şekil) ihtiyaç vardır. Ancak diş doktoru olabilmek için hem akademik yeteneğe

hem de el becerisine (manipülatif yeteneğe) ihtiyaç vardır. Eğer akademik yeteneği çok iyi, ancak el becerisi çok kötü olan birinin dış doktoru olması kuşkusuz o mesleğin gereklerini gerektiği gibi yapamamasına neden olacaktır. Keza sayıları seven, sayısal düşünmekten zevk alan bir kişinin, edebiyat bölümünde okuması da yanlış bir seçim olacaktır.

Çalışma Koşulları

Seçilen mesleğin çalışma koşulları da son derece önemlidir. Yukarıda verilen örneği sürdürürsek, kişinin akademik yeteneği çok iyi, el becerisi çok iyi, dış doktoru olabilmesi için yetenek açısından hiç bir sıkıntısı yok. Ancak kan görmeye dayanamıyor. Kan görünce bayılıyor ise bu kişinin bu mesleği sürdürebilmesi güç gözükmektedir. Ya da kapalı mekânları seven bir kişinin denizci olmak istemesi de çalışma koşulları açısından yanlış bir tercihtir.

Ekonomik Gelir Ne Kadar Önemli?

Ücret durumu da özellikle dikkate alınması gereken bir konudur. Mesleği ne kadar para getirecektir. Para mı, prestij mi, sosyal değerler mi? birinci önceliklidir. Örneğin çok parası olmasını isteyen bir kişinin devlet dairesinde memur olarak çalışmak istemesi bir çelişkidir. Bu durumda mutlu yaşayabilmek için o kişinin ya işini değiştirmesi ya da para ilgili düşüncelerini değiştirmesi gerekmektedir. Ülkemizde önemli bir sorun da işsizlik sorunudur. Yeteneği, ilgisi, çalışma koşulları, ücreti her durumu kendisine uyan bir kişinin önüne o meslekte istihdam edilme yani iş bulabilme sorunu çıkabilir. Bu nedenle İşkur ve benzeri kaynaklardan tercih edilecek meslek alanının 5 yıl, 10 yıl sonra iş bulma imkânlarının incelenmesinde yarar vardır.

8. Sınıfta Meslek Seçimi?

Meslek seçiminde 8.sınıfın özel bir önemi vardır. Bu yıllarda yapılan bir seçimin yaşamın ileriki yıllarını derinden etkileyeceği unutulmamalıdır. Bugün verilecek doğru karar, ileride mutlu bir yaşam sürdürmeyi sağlarken, bugün verilecek yanlış karar, ileride hep arayış içerisinde olan, enerjisini hep bu yöne çevirmiş, ya da bu mücadeleyi veremeyecek kadar yorulmuş, bezmiş insanlar yaratacaktır.

8.sınıftan sonra örneğin Fen Lisesine gitmek isteyen bir öğrenci, aynı zamanda disiplin altında, düzenli, her şeyin format (kalıp) haline getirildiği bir yaşam biçimini de kabul etmiş olurken, başka bir öğrenci de Meslek Liselerine gitmekle başka bir yaşam biçimini kabul etmiş olacaktır. Unutulmaması gereken en önemli konu; adıyla, çalışma koşullarıyla tanımlanmış 40 bin meslek bulunmaktadır. Bu mesleklerden hangisi kişiye uygun olanıdır. Bu denli meslek çok olmasına rağmen öğrencilerin sayabildikleri mesleklerin sayısı 50'yi 60'ı geçmemektedir. Başka bir yaygın sorunda özenti ile kişinin kendi kendisine yabancılaşmasıdır. Öğrencilik hayatında Matematik, Fen Bilimleri gibi sayısal yetenek gerektiren derslerden geçer tek not alamayan bir öğrencinin, toplum yüceltiyor, annem babam seviyor diye "Bilgisayar Mühendisi" olmak istemesi kişinin kendi kendisiyle yabancılaşmasına bir örnektir. Pek çok kişinin üniversite öğrenimi görmek istemesinde "Herkes gitmek istiyor. Binlerce kişi hazırlanıyor. Birinci yıl olmazsa, ikinci yıl, ikinci yıl olmazsa üçüncü yıl şanslarını deniyorlar" gibi yüzeysel sebepler olduğu unutulmamalıdır.